

Kommunal- og distriktsdepartementet
postmottak@kdd.dep.no

Oslo, 12. januar 2023

Vår ref. Robert Nyheim-Jomisko

Deres ref.

INNSPILL TIL REVIDERT DATASENTERSTRATEGI

NITO er landets største organisasjon for ingeniører og teknologer med mer enn 100 000 medlemmer. Vi organiserer i alle sektorer, og har en stor andel medlemmer med IKT-fagbakgrunn.

Stabile rammevilkår

Datasentrene er en viktig byggestein i vårt digitale samfunn. De kan legge grunnlaget for flere av morgendagens arbeidsplasser. Av den grunn mener NITO at myndighetene er nødt til å legge til rette for stabile rammevilkår for næringen framover.

Norge har tradisjonelt hatt store konkurransefortrinn for å etablere datasentre. Spesielt med hensyn til arealtilgang; rimelig og fornybar kraft, kaldt klima, god digital infrastruktur, høy kompetanse, sterke sikkerhetsmiljøer og stabile rammevilkår. Dette er viktige momenter for å kunne nå opp i konkurransen med andre land.

Hvis vi skal lykkes med å bygge opp ny, bærekraftig dataindustri, er det nødvendig å stabilisere konkurransefortrinnene vi har. Den gjeldende strategien *Norske datasenter* peker ut et bredt knippe tiltak som kan bidra til å legge til rette for vekst i næringen. Til tross for at den globale situasjonen har endret seg gjennom det siste året, er mange av tiltakene fortsatt aktuelle å videreføre: Blant annet å styrke markedsføringen av Norge som datasenternasjon, få til økt deling av data i næringslivet og videreføre statlige bidrag til bredbåndsutbygging.

I forbindelse med strategirevideringen mener vi at Regjeringen bør gjennomføre konsekvensanalyser for å identifisere hvordan rammevilkårene best kan anvendes for å skape vekst i næringen. Langsiktige, forutsigbare rammevilkår, er avgjørende for å tiltrekke arbeidskraft og kapital det er sterk konkurranse om. Særlig viktig er det at vekststrategien ses i sammenheng med de energipolitiske utfordringene vi står overfor.

Forutsigbarhet for kraftnæringen

Drift av datasentre krever store mengder kraft. Tilgang til rimelig, fornybar kraft har lenge vært et konkurransefortrinn for etableringen av sentre. Med rekordhøye kraftpriser, er regjeringen nødt til å finne fungerende løsninger som legger til rette for kraftintensiv industri. NITO anbefaler at dette gjøres i samarbeid med organisasjons- og næringslivet. I løpet av få år risikerer Norge en situasjon med kraftunderskudd grunnet økt etterspørsel og for lave investeringer. Derfor haster det å få på plass disse løsningene.

Tett knyttet til behovet for kraftutbygging, er behovet for mer og bedre nettkapasitet. Dette har NITO spilt inn ved flere anledninger. Dersom nettkapasiteten ikke styrkes, risikerer Norge å miste viktige industrietableringer, deriblant datasentre.

Dagens ekstremt variable kraftpriser skaper uforutsigbarhet for datasenternæringen. Vi ber derfor regjeringen om å sikre at kraftprisene ligger på et konkurransedyktig nivå.

Digital infrastruktur og sikkerhet

Som følge av et endret trussel- og risikobilde, vet vi at vår digitale infrastruktur er sårbar overfor mulige terrorhandlinger. Økte offentlige investeringer i sikkerhet vil være av stor betydning for at investorer skal få nødvendig tillit til markedet. En god måte å løse dette, kan være gjennom en felles organisering av norske datasentre. Dette kan sikre økt beredskap, da det offentlige vil kunne stille krav for å sikre vedvarende robusthet. Hvis eiendommene og bygningene er i offentlig eie, kan sentrene driftes av private selskaper.

Ved utbygging av digital infrastruktur kan det være hensiktsmessig å foreta en vurdering av et nordisk samarbeid. Spesielt hvis ambisjonen er å legge til rette for storskala datasentre. Likevel vil det være avgjørende betydning at investeringene genererer arbeidsplasser lokalt og at foretakene blir skattepliktige til Norge.

NITO mener at regjeringens utredning av opprettelse av en nasjonal skyløsning for offentlige data er et steg i riktig retning. I forlengelse av dette ber vi om at det gjøres vurderinger av hvilke data og tjenester som bør holdes på norsk jord for å opprettholde personvernet om befolkningen. Det er vår mening at offentlige registre som lagrer sensitive eller samfunnskritiske data, må driftes i og lagres på servere i Norge.

Det er nødvendig at store datasentrene sikres på best mulig måte. NITO mener det må stilles krav om at offentlige virksomheter legger vekt på beredskap og robusthet når de anskaffer og/eller bygger IKT-løsninger. Det må også prioriteres å bygge datasentre i eksisterende fjellhaller og steder der overskuddsvarme kan gi synergieffekter.

Med bakgrunn i den teknologiske utviklingen, er det sentralt med en styrking av innkjøpskompetansen i offentlig sektor. Ettersom beredskapen digitaliseres, forsterkes behovet for sikkerhet. En god måte å oppnå robusthet på, er å plassere dataene i en distribuert sky med lokal tilstedeværelse. NITO mener det bør bygges ut regionale distribuerte skyløsninger som kan sikre nasjonal og regional IKT-beredskap. Vi ber i tillegg om at det offentlige går foran i å utvikle kravspesifikasjoner som kan sikre robuste leveranser ved offentlige anskaffelser.

Behov for IKT-Kompetanse

I takt med den økende digitaliseringen er tilgang på kompetent og spesialisert arbeidskraft en forutsetning for videre vekst i datasenternæringen. Ingeniør- og teknologikompetanse er avgjørende for å realisere ambisjonene i uttalt og vedtatt IKT-politikk.

NITOs behovsundersøkelse fra 2022 viser at virksomheter i alle sektorer har en utfordring med å rekruttere nødvendig ingeniørkompetanse, og da særlig IKT-kompetanse.¹ Samfunnsøkonomisk analyse konkluderte i 2021 med at Norge kommer til å trenge 40 000 flere arbeidstakere med IKT-

¹ NITOs behovsundersøkelse 2022 <https://www.nito.no/aktuelt/2022/5/arbeidsmarkedet-skriker-etter-ingeniorer/>

utdanning fram mot 2030.² For å sikre tilstrekkelig rekruttering må antallet IKT-studieplasser økes. Dette må skje parallelt med opptrapping av tiltak for å styrke realfag og teknologi i norsk skole, i tillegg til satsing på fagskoler. Samarbeidskrav mellom datasenternæringen og utdanningsinstitusjonene er også et godt virkemiddel for videre utvikling.

Digitaliseringen av samfunnet skjer i en rasende fart. Ny teknologi skaper ikke bare muligheter, men også behov for kompetansepåfyll. Økte krav til omstilling og kvalifikasjonskrav i arbeidslivet, fordrer at flere får tilgang til etter- og videreutdanning. NITO ønsker i den forbindelse å framheve behovet for å satse på livslang læring og råder regjeringen til å opprettholde bransjeprogrammene.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Egil Thompson
Generalsekretær

² Norges behov for IKT-kompetanse i dag og framover <https://www.nito.no/politikk/undersokelser/norges-behov-for-ikt-kompetanse-i-dag-og-framover/>